

MITÄ VOIMME OPPIA PERUSTULOKOKEILUSTA?

Talouspolitiikan johtamiskurssi
Sannäsin kartano 11.4.2018

- 1) MISSÄ MENNÄÄN?**
- 2) PERUSTULOKOKEILUN
HAASTEET**
- 3) MITÄ VOIMME OPPIA?**

MISSÄ MENNÄÄN?

- Kokeilu puolivälissä 1.1.2018
- Ensimmäiset tulokset kuitenkin vasta 2019
  - Väliraportointi saattaisi ohjata koeryhmän käyttäytymistä
  - Arviointitutkimuksen tekijöitä ei nimetty
- Kokeilun tavoite: perustulon työllisyysvaikutusten tutkiminen
  - Vrt. Yhdysvallat, Kanada tai Hollanti
  - Muiden vaikutusten tutkiminen teoriassa mahdollista mutta vaatii poliittisia päätöksiä; rekisterit mahdollistavat esim. lääkekorvausten tutkimisen jälkikäteen
- Kokeilua ei laajenneta hallituksen oman alkuperäisen esityksen (HE 215/2016) ja tutkimusryhmän suositusten mukaisesti

[News](#) > [World](#) > [Europe](#)

Finland's universal basic income trial for unemployed reduces stress levels, says official

The pilot scheme is 'indirectly benefiting people's mental health' says Marjukka Turunen of Finland's social insurance agency

Harriet Agerholm | [@HarrietAgerholm](#) | a day ago | 57 comments

   28K
shares

 Tykkää [Click to follow](#)

PERUSTULOKOKEILUN HAASTEET

SUOSITUKSET VS KOKEILU

	Suositus	Kokeilulaki
Taso	Eri tasoja, väh. 550 €	560 €
Verotus	Eri malleja	Nykyinen
Kohdejoukko	Pienituloiset kotitaloudet	Kelan peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saavat
Ikäsuositus	25–58	25–58
Otanta	Pakollinen, valtakunnallinen satunnaistaminen	Pakollinen, valtakunnallinen satunnaistaminen
Otoskoko	Voimalaskelmat	2000
Kesto	Mahd. pitkä	2 vuotta

PERUSTULO EI POISTA KANNUSTINLOUKKUJA

- Poliittisesti määritelty tutkimustehtävä: perustulon kannustavuus
  - Kannustinvaikutukset yksipuolinen näkökulma (vrt. perustulokeskustelu, muut kokeilut ja Tänkin 2014 raportti)
  - Todistustaakka valtava, jotta työttömiin kohdistetusta moraalikato-oletuksesta luovuttaisiin
- Mikrosimulointien perusteella perustulolla hankala parantaa työnteon taloudellista kannustavuutta
  - Asumistuen ja ansiosidonnaisten etuuksien korvaaminen ilman sosiaaliturvan heikentämistä vaatii korkeaa ansiotuloverotusta
  - Perustulo voi toki kannustaa byrokratiaa vähentämällä

VEROMUUTOKSEN PUUTE VAIKEUTTAA TULOSTEN TULKINTAA

- Perustulo on aina sosiaaliturva- JA verouudistus
- Tiukan aikataulun mutta myös poliittisen koordinaation puutteen vuoksi kokeilussa ei budjettineutraalia veromallia
  - Seuraus: kokeiluun osallistuvilla työnteon taloudellinen kannustavuus paranee huomattavasti perustuen taloudellisesti epärealistiseen veromalliin
    - Myönteisetkään työllisyysvaikutukset eivät todennäköisesti tarjoa tukea perustulolle, koska ”epärealistinen malli”
    - Tästä syystä ensisijainen tulkinta: taloudellisten kannustinten vaikutus työvoiman tarjontaan
    - Taloudellisten kannustinten vaikutuksia kuitenkin vaikea erottaa byrokratialoukkujen vähenemisestä

VEROMUUTOKSEN PUUTE VAIKEUTTAA TULOSTEN TULKINTAA

- Kokeilu kertoo siis: *miten 25–58-vuotiaat työttömän peruspäivärahaa ja työmarkkinatukea saavat reagoivat parempien taloudellisten kannustinten ja vähenevän byrokratian yhteisvaikutukseen*
  - Tulosten tulkinta voi vaikuttaa jatkossa tehtäviin uudistuksiin:
    - Taloudellisten kannustinten tulkitseminen ratkaisevaksi tekijäksi voi taas johtaa vastikkeellisuuden ja sanktioiden lisäämiseen
    - Byrokratialoukkujen tulkitseminen ongelmaksi puolustaa tarveharkinnan vähentämistä

ALIMITOITETTU BUDJETTI ESTÄÄ TUTKIMUSTEHTÄVÄÄN VASTAAMISEN

- 20 miljoonan budjetti aikataulua isompi ongelma
  - Ei olisi mahdollistanut pienituloisten työllisten tutkimista luotettavasti
  - Pienituloisten työllisten tutkiminen välttämätöntä, jotta voidaan vastata perustulokeskustelun ja kenties koko tulevaisuuden sosiaaliturvan kannalta fundamentaalisimpaan kysymykseen: *”Uhkaako ihmisiä moraalikato ilman sosiaaliturvaan liitettyjä velvoitteita ja sanktioita?”*
  - Perustulon vaikutusten riittävän monipuolinen tutkiminen vaatisi myös erilaisia perustulo- ja veromalleja

JOHTOPÄÄTÖKSET

MITÄ VOIMME OPPIA?

- Kokeilun tulokset hyödynnettävissä, jos kokeilua laajennetaan tutkimusryhmän suositusten mukaisesti
  - Kohdejoukko edustavammaksi, realistinen veromalli/-malleja, erilaisia perustulon tasoja
  - Tutkimuksellisesti yksinkertaista; vaatii kuitenkin poliittista sitoutumista = aikaa, rahaa ja hallinnonalojen välistä koordinoitua
  - Kokeilussa myös oikeita valintoja: valtakunnallinen satunnaistaminen (edustavuus), pakollisuus (valikoitumisharhan välttäminen), voimalaskelmien hyödyntäminen (tilastollinen merkitsevyys)
- Paraskaan kokeilu ei poista politiikkaa politiikasta: arvovalinnat tavoitteisiin liittyen; tuloksia voidaan tulkita monella tapaa; ideologisesti työttömien ossien ja perustulojuhien narratiivit; pitkän aikavälin vaikutukset

SYVENTÄVÄT OPINNOT

- Pulkka, Ville-Veikko (2018): [Perustulokokeilu ei johda perustulon toteuttamiseen](#). Essee. Poliitikasta-tiedeverkkolehti.
- Perkiö, Johanna & Pulkka, Ville-Veikko (2018): Perustulo ja työllisyyspolitiikka. Teoksessa Jouko Kajanoja (toim.): [Työllisyyskysymys](#). Helsinki, Into: 407–422.
- Pulkka, Ville-Veikko (2017): [Perustulon kannatus on Suomessa 20–80 prosenttia](#). Kansallisen ennakoitiverkoston blogi.
- Pulkka, Ville-Veikko (2017): [Auttaisiko perustulo köyhää?](#) Analyysi. Ajatuspaja Vision verkkolehti Vihreä Tuuma.
- Pulkka, Ville-Veikko (2017): [A Free Lunch with Robots – Can a Basic Income Stabilise the Digital Economy?](#) Transfer: European Review of Labour and Research. 23(3): 295–311. DOI: 10.1177/1024258917708704
- Pulkka, Ville-Veikko & Kangas, Olli (2017): [Digitaalisessa taloudessa tarvitaan joustavaa sosiaaliturvaa](#). Teoksessa Matti Lehti & Matti Rossi (toim.): Digitaalinen Suomi 2017. Helsinki: Aalto-yliopisto, 579–588.
- Olli Kangas, Honkanen, Pertti, Hämäläinen, Kari Kanerva, Markus, Kanninen, Ohto, Laamanen, Jani-Petri, Pulkka, Ville-Veikko, Räsänen, Tapio, Simanainen, Miska, Tuovinen, Anna-Kaisa & Verho, Jouko (2016): [Ideasta kokeiluihin – Loppuraportti perustulokokeilun toteuttamisvaihtoehtoista](#). Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 63/2016. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.
- Kangas, Olli & Pulkka, Ville-Veikko (toim.) (2016): [Ideasta kokeiluun? Esiselvitys perustulokokeilun toteuttamisvaihtoehtoista](#). Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 13/2016. Helsinki: Valtioneuvoston kanslia.